

Πρόλογος των επιμελητών των Πρακτικών του 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

μετά την επιτυχημένη διεξαγωγή του 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε., που πραγματοποιήθηκε από 23 μέχρι 25 Νοεμβρίου 2018 στους φιλόξενους χώρους των δύο μεγάλων Πανεπιστημίων της Θεσσαλονίκης, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, είμαστε στην ευχάριστη θέση να παραδώσουμε στην επιστημονική κοινότητα και τα Πρακτικά του Συνεδρίου.

Η απόφαση να διοργανώσουμε ένα Συνέδριο με κεντρικό άξονα την κοινωνική διάσταση της μουσικής εκπαίδευσης αποτέλεσε για όλους μας στην Επιστημονική Επιτροπή από την πρώτη στιγμή μια ευκαιρία, αλλά και μια πρόκληση. Η ευκαιρία εντοπίζεται στη δυνατότητα ανάδειξης των κοινωνικών εκφάνσεων της μουσικής εκπαίδευσης αλλά και του συσχετισμού πεδίων που συχνά παρουσιάζονται με τρόπο ασύνδετο και παρατακτικό, χωρίς αναζήτηση των βαθύτερων σχέσεων και αλληλεπιδράσεων. Η πρόκληση εντοπίζεται στο τεράστιο πεδίο που διανοίγεται, καθώς τόσο η μουσική, όσο και η εκπαίδευση, είναι πρωτίστως κοινωνικά φαινόμενα, και δύσκολα μπορεί να διακρίνει κανείς επιμέρους θεματικές οι οποίες δεν καθορίζονται από τον κοινωνικό παράγοντα. Μάλιστα οι τεράστιες αλλαγές που παρατηρούνται σε παγκόσμιο και σε εθνικό επίπεδο τα τελευταία χρόνια και η ταχύτητα αυτών των αλλαγών καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολη τη δυνατότητα μιας ψύχραιμης και επιστημονικής ματιάς πάνω στις κοινωνικές εξελίξεις.

Ο τρόπος να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις ήταν να προσδιορίσουμε θεματικές που να φωτίζουν τις σημαντικότερες κοινωνικές όψεις της μουσικής εκπαίδευσης, ενισχύοντας τις δυνατότητες ουσιαστικού διαλόγου και αποφεύγοντας άσκοπες οριοθετήσεις και αποκλεισμούς. Οι κεντρικές ομιλίες δίνουν έμφαση στον ρόλο του δασκάλου και στις επικοινωνιακές δυνατότητες της μουσικής. Αφού λάβαμε υπόψη τις προτάσεις που υποβλήθηκαν καταλήξαμε σε κάποιες ευρείες θεματικές που αναδείκνυαν κύρια ζητήματα που απασχολούν την επιστημονική μας κοινότητα. Αυτά αφορούν τη σχέση της μουσικής στο σχολείο με τη μουσική ζωή έξω από αυτό, τη σχέση της μουσικής με την κοινωνική δικαιοσύνη, τη διαπολιτισμική διάσταση της μουσικής εκπαίδευσης, τις δυνατότητες και τους τρόπους διαμόρφωσης ταυτότητας μέσω της μουσικής, τις δυνατότητες που παρέχει η μουσική εκπαίδευση για υπέρβαση διακρίσεων και την κατοχύρωση βασικών δικαιωμάτων, τη μουσική αγωγή σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες, αλλά και σε συγκεκριμένους χώρους και θεσμούς, όπως για παράδειγμα τα μουσικά σχολεία, τον σχεδιασμό μουσικών προγραμμάτων, τον ρόλο της τεχνολογίας στη μουσική εκπαίδευση. Οι στρογγυλές τράπεζες φώτισαν όχι μόνο κάποιες σημαντικές θεματικές, αλλά και τους τρόπους με τους οποίους οι θεματικές αυτές μπορούν να προσεγγίζονται μέσα από διαφορετικές οπτικές.

Στον παρόντα τόμο θα βρείτε τα πλήρη κείμενα των κεντρικών ομιλιών, καθώς και ανακοινώσεων του Συνεδρίου που ανταποκρίθηκαν επιτυχώς στη διαδικασία κρίσης (τυφλό σύστημα δύο κριτών) από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου. Τα κείμενα δημοσιεύονται ανά κατηγορία παρουσιάσεων (αναρτημένες ανακοινώσεις, εργαστήρια, προφορικές ανακοινώσεις και στρογγυλές τράπεζες,) με αλφαβητική σειρά. Προσπαθήσαμε να θέσουμε το πλαίσιο για έναν επιστημονικό διάλογο υψηλού επιπέδου και νομίζουμε ότι σε

μεγάλο βαθμό κατορθώσαμε να ανταποκριθούμε σε αυτόν τον στόχο. Ένας διάλογος για τη σχέση της εκπαίδευσης και της μουσικής με την κοινωνία δεν έχει ασφαλώς μόνο το χαρακτήρα της περιγραφής μιας κατάστασης, αλλά ταυτοχρόνως και της ουσιαστικής παρέμβασης προς μια κατεύθυνση δημοκρατικής, ελεύθερης και δίκαιης συνύπαρξης. Οι χώροι της εκπαίδευσης και της τέχνης είναι καθοριστικής σημασίας για το μέλλον κάθε κοινωνίας.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και τα τμήματα της Παιδαγωγικής Σχολής του Α.Π.Θ., το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, για την εξαιρετη φιλοξενία τους, τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ε.Μ.Ε. για την επιτυχημένη διοργάνωση και διεξαγωγή του Συνεδρίου, τους καλλιτέχνες και τους εισηγητές που πλαισίωσαν με το έργο και τις μελέτες τους τις εργασίες του Συνεδρίου, όλους τους συνέδρους που παρακολούθησαν τις εργασίες του Συνεδρίου και συνέβαλαν στην προώθηση της μουσικοπαιδαγωγικής σκέψης και την ανάπτυξη ενός γόνιμου επιστημονικού, εκπαιδευτικού και καλλιτεχνικού διαλόγου, καθώς και το Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων για την εμπιστοσύνη που δείχνει στο επιστημονικό και εκπαιδευτικό έργο της Ε.Ε.Μ.Ε., θέτοντας, και αυτό το συνέδριο της ένωσης υπό την αιγίδα του.

Τέλος, ευχαριστούμε θερμά τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου, καθώς με τη γνώση και τη συνέπειά τους συνέβαλαν στη διασφάλιση της επιστημονικότητας των εργασιών του Συνεδρίου, αξιολογώντας, αρχικά, τις περιλήψεις των προτάσεων που λάβαμε για παρουσίαση, και, κρίνοντας, στη συνέχεια, τα πλήρη κείμενα των εισηγήσεων που δημοσιεύονται στον τόμο των Πρακτικών του Συνεδρίου.

Ελπίζουμε ότι όσα θα διαβάσετε εδώ θα αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω έρευνα και διάλογο, αλλά και για παρέμβαση στον χώρο της μουσικοπαιδαγωγικής πράξης.

Καλή ανάγνωση!

*Οι επιμελητές των Πρακτικών
του 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.*

*Θεοχάρης Ράπτης
Επίκουρος καθηγητής
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*

*Δήμητρα Κόνιαρη
Εργαστηριακό διδακτικό προσωπικό
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*